

İŞKUR TEŞVİK VE UYGULAMALARI

Hazırlayan :

Hasan BİTER (S.M.M.M)
Gaziantep S.M.M.M.O

Hem ülkemiz özelinde hem de dünya genelinde işsizlik, istihdam ve çalışma yaşamına ilişkin çok önemli gelişmeler yaşandığı son yıllarda Türkiye İş Kurumu yaşanan gelişmeler paralelinde kendini yenileyerek işsizlikle mücadelede ve istihdamın arttırılmasında öncü, başat bir rol üstlenmiştir. Bu kapsamda çalışmalarını sürdüren **İŞKUR**, sosyal barışın ve huzurun tesisinde önemli görevlerden birini üstlenmiş olmanın bilinciyle Türkiye'nin istihdam alanında sahip olduğu standartları sürekli olarak yükseltmeyi hedeflemektedir.

Söz konusu süreçte İŞKUR'un vermiş olduğu hizmet ve uygulamalara ana hatlarıyla değineceğiz .

1) Kısa Çalışma Ödeneği

2) Teşvikler :

- * İlave İstihdam Teşviki
- * Kadın, Genç ve Mesleki Yeterlilik Belgesi Olanların Teşviki
- * İşsizlik Ödeneği Alanlara Yönelik Teşvik
- * Engelli İstihdamı Teşviki
- * Normalleşme Teşviki
- * İstihdama Dönüş Teşviki (Prim Desteği)
- * İstihdama Dönüş Teşviki (Geçici İşgücü Desteği)
- * Artı İstihdam Teşviki

3) Aktif İşgücü Programları :

- * Mesleki Eğitim Kursları
- * İşbaşı Eğitim Programları
- * Engelli Hibe Desteği
- * Çalışanların Mesleki Eğitimi
- * Toplum Yararına Programlar (TYP)
- * Sosyal Çalışma Programı

1) KISA ÇALIŞMA ÖDENEĞİ :

Genel ekonomik, sektörel, bölgesel kriz veya zorlayıcı sebeplerle işyerindeki haftalık çalışma sürelerinin geçici olarak **en az üçte bir oranında azaltılması** veya süreklilik koşulu aranmaksızın işyerinde faaliyetin tamamen veya kısmen **en az dört hafta süreyle** durdurulması hallerinde, işyerinde **üç ayı aşmamak üzere** sigortalılara çalışmadıkları dönem için gelir desteği sağlayan bir uygulamadır.

Kısa Çalışma Kapsamında;

- İşçilere kısa çalışma ödeneği ödenmesi,
- Genel Sağlık Sigortası primleri ödenmesi,

hizmetleri sağlanmaktadır.

İşyerinde Kısa Çalışma Uygulanabilmesi için;

• İşverenin; **genel ekonomik, sektörel, bölgesel kriz veya zorlayıcı sebeplerle** işyerindeki çalışma süresinin önemli ölçüde azaldığı veya durduğu yönünde İŞKUR'a başvuruda bulunması ve İş Müfettişlerince yapılan uygunluk tespiti sonucu işyerinin bu durumlardan etkilendiğinin tespit edilmesi gerekmektedir.

İşçinin Kısa Çalışma Ödeneğinden Yararlanabilmesi İçin;

- İşverenin kısa çalışma talebinin iş müfettişlerince yapılacak inceleme sonucu uygun bulunması (Covid-19 sebebiyle işverenlerin yaptıkları kısa çalışma başvuruları için, uygunluk tespitinin tamamlanması beklenmeksizin, işverenlerin beyanı doğrultusunda kısa çalışma ödemesi gerçekleştirilir. İşverenin hatalı bilgi ve belge vermesi nedeniyle yapılan fazla ve yersiz ödemeler, yasal faizi ile birlikte işverenden tahsil edilir.),
- Kısa çalışmaya tabi tutulan işçinin kısa çalışmanın başladığı tarihte çalışma sürelerini ve prim ödeme şartlarını sağlamış olması gerekir.

Kısa Çalışma Ödeneği Süresi, Miktarı ve Ödenmesi ;

Günlük kısa çalışma ödeneği; sigortalının **son on iki aylık prime esas kazançları** dikkate alınarak hesaplanan **günlük ortalama brüt kazancının % 60'**ıdır. Bu şekilde hesaplanan kısa çalışma ödeneği miktarı, **aylık asgari ücretin brüt tutarının % 150'sini geçemez.** Kısa çalışma ödeneğinin süresi üç ayı aşmamak kaydıyla kısa çalışma süresi kadardır. İşçinin kısa çalışma ödeneği aldığı süre için genel sağlık sigortası primleri ödenmektedir. Söz konusu dönemde **kısa ve uzun vadeli sigorta primleri aktarılmaz.**

2) TEŞVİKLER :

2.1) İlave İstihdam Teşviki :

4447 sayılı Kanunun **geçici 19 ve 21** nci maddeleri kapsamında uygulanmaktadır.

- **Sigortalı yönünden aranılan şartlar:**

Sigortalıların;

– İşe alındıkları aydan **önceki üç ayda 10 günden fazla** 5510/4-a,b,c kapsamında sigortalılıklarının **bulunmaması,**

– İŞKUR'a kayıtlı işsiz olması,

– **1/1/2018 ila 31/12/2022** tarihleri arasında özel sektör işverenlerince istihdam edilmeleri gerekmektedir.

• **İşyeri yönünden aranılan şartlar:**

– **Özel sektör** işverenine ait olması,

– Sigortalının işe giriş tarihinden **önceki takvim yılına** ilişkin işe alındıkları işyerinden bildirilen aylık prim ve hizmet belgelerindeki veya muhtasar prim hizmet beyannamelerindeki **ortalamaya ilave** olarak çalıştırılması,

– Aylık prim ve hizmet belgelerinin **yasal süresi içinde** SGK'ya verilmesi,

– Tahakkuk eden sigorta primlerinin **yasal süresi içinde** ödenmesi,

– Yasal ödeme süresi geçmiş sigorta primi, işsizlik sigortası primi, idari para cezası ile bunlara ilişkin **gecikme cezası ve gecikme zammı** borçlarının **bulunmaması**,

– Çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmedeği veya bildirdiği sigortalıları fiilen çalıştırmadığı yönünde herhangi bir tespitin bulunmaması, gerekmektedir.

- **Destek tutarı**

Destek tutarı, işyerinin faaliyette bulunduğu **sektöre göre farklı** hesaplanacaktır.

- **İmalat veya bilişim** sektöründe faaliyet gösteren işyerlerinde ilgili döneme ait **günlük brüt asgari ücretin** sigortalının prim ödeme gün sayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçmemek üzere, **ilave istihdam edilecek** her bir sigortalının **9.540 TL'ye** kadarki prime esas kazanç tutarı için ödeyecekleri tüm primler **(1.341,56 TL ila 3.577,50 TL) ile 214,97 TL'lik** damga ve gelir vergisi karşılanacaktır. **(Toplamda 1.556,53 ila 3.792,47 TL)**

- **Diğer sektörlerde** faaliyet gösteren işyerlerinde ilave istihdam edilecek her bir sigortalı prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanacak tüm primler **(1.341,56 TL) ile 214,97 TL'lik** damga ve gelir vergisi karşılanacaktır. **(Toplamda 1.556,53 TL)**

- **Destek Süresi :**

2022 / Aralık ayı aşılmamak kaydıyla, destek süresi 1/1/2018 ile 31/12/2022 tarihleri arasında istihdam edilen her bir sigortalı için 12 aydır. Ancak istihdam edilen sigortalının, 18 yaşından büyük 25 yaşından küçük erkek, 18 yaşından büyük kadın veya Kuruma kayıtlı engelli olması durumunda destek **18 ay süreyle uygulanacaktır.**

2.2) Kadın, Genç ve Mesleki Yeterlilik Belgesi Olanların Teşviki :

31.12.2022 tarihine kadar işsiz olan kişileri istihdam eden özel sektör işverenlerin prime esas kazanç üst sınırına kadarki sosyal güvenlik primi **işveren payları** (733,37 ila 5.500,41 TL) İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanmaktadır.

Faydalanma şartları :

- Kişinin **son 6 aydır** işsiz olması
- Kişinin istihdam edildiği tarihten **önceki son 6 ayın ortalama sigortalı çalışan sayısına ilave** olarak istihdam edilmesi
- **Özel sektör** işvereni olması

Faydalanma süresi

- **18 yaş ve üzeri** kadınları istihdam eden işverenlere **24 ila 54 ay**,
- **18-29 yaş arası erkekleri** istihdam eden işverenlere **12 ila 54 ay**,
- **29 yaş ve üzeri erkekleri** istihdam eden işverenlere **6 ila 30 ay**,
- Çalışmakta iken; **01.03.2011 tarihten sonra mesleki yeterlik belgesi alanlar**, mesleki ve teknik eğitimi tamamlayanlar veya işgücü yetiştirme kurslarını bitirenleri istihdam eden işverenlere **12 ay**, süreyle destek sağlanmaktadır. İŞKUR'a kayıtlı olmayı teşvik etmek amacıyla kişinin İŞKUR'a kayıtlı olması durumunda destek süresine **6 ay** eklenilmesi yönünde hüküm getirilmiştir.

İşverenlerce; aylık prim ve hizmet belgesinin yasal süresi içerisinde SGK'ya verilmesi ve primlerin yasal süresi içerisinde ödenmesi gerekmektedir.

2.3) İşsizlik Ödeneği Alanlara Yönelik Teşvik :

İşsizlik ödeneği alanların; işe alındığı tarihten **önceki son altı aylık** dönemde, prim ve hizmet belgelerinde bildirilen ortalama sigortalı sayısına **ilave olarak** işe alınması durumunda kişinin kalan işsizlik ödeneği süresince asgari ücret üzerinden hesaplanan sosyal güvenlik priminin **%1'lik** kısmı hariç olmak üzere tamamı **(1.198,46 TL)** İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanmaktadır.

İşverene destek sağlanan süre kişinin başlangıçta işsizlik ödeneği için belirlenen toplam hak sahipliği süresinden düşülür.

İşverenlerce; aylık prim ve hizmet belgesinin yasal süresi içerisinde SGK'ya verilmesi ve primlerin yasal süresi içerisinde ödenmesi gerekmektedir.

İşçinin, işten ayrıldığı işyerinde tekrar işe başlaması halinde bu teşvik hükümlerinden yararlanılamaz.

2.4) Engelli İstihdamı Teşviki :

Özel sektör işverenlerinin çalıştırdıkları **her bir engelli için** asgari ücret düzeyindeki sosyal güvenlik primi **işveren paylarının tamamı (733,37 TL)** Hazine ve Maliye Bakanlığınca karşılanmaktadır.

2.5) Normalleşme Teşviki:

Normalleşme Desteği kapsamında; **1/7/2020 tarihinden önce** başvurarak yeni koronavirüs (Covid-19) kaynaklı zorlayıcı sebep gerekçesiyle uygulanan kısa çalışma ödeneğinden veya nakdi ücret desteğinden yararlanan sigortalıların aynı işyerinde haftalık normal çalışma sürelerine dönmeleri durumunda **işverenlere prim desteği sağlanmaktadır.**

Teşvik ile, **30/06/2021 tarihini geçmemek** üzere kısa çalışmanın/nakdi ücret desteğinin sona erdiği tarihi takip eden aydan itibaren **altı ay süreyle** işverenlere bu sigortalıların **prime esas kazanç alt sınırı** üzerinden hesaplanacak sosyal güvenlik primlerinin tamamı tutarında destek sağlanacaktır. Destek tutarı aylık 1.341,56 TL'dir.

İşverene **her bir ay için** sağlanacak destek süresi; sigortalının kısa çalışma ödeneğinden/nakdi ücret desteğinden yararlandığı aylık **ortalama gün sayısı** ile sınırlıdır.

2.6) İstihdama Dönüş Teşviki (Prim Desteği):

Teşvik ile; SGK'ya bildirilerek veya bildirilmeksizin çalıştırılmaktayken **1/1/2019 ila 17/4/2020** tarihlerinde işini kaybeden vatandaşlarımızın son ayrıldıkları işyerine veya halihazırda SGK'ya bildirilmeksizin çalıştıkları işyerine başvurmaları neticesinde; işverence bu kişilerin istihdam edilmeleri ve fiilen çalıştırmaları halinde işverene **günlük 53,67 TL prim desteği sağlanmaktadır.**

Yararlanma Şartları

Sigortalının;

- Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olması,
- **1/10/2020** tarihi itibarıyla Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde kayıtlı olmaması (SGK'ya 2020/Ağustos ayına/dönemine ilişkin verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde kayıtlı olması),

- Sosyal güvenlik kuruluşlarından emeklilik veya yaşlılık aylığı **bağlanmamış** olması,

- Hizmetleri Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilerek veya bildirilmeksizin istihdam edilip **1/1/2019-17/4/2020** tarihleri arasındaki dönemde iş veya hizmet sözleşmesinin sona ermesi veya **01/12/2020** itibarıyla Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmeksizin istihdam edilmeye devam edilmekte olması,

- **1/1/2019-17/4/2020** tarihleri arasındaki dönemde iş veya hizmet sözleşmesinin 4857 sayılı Kanununun 25 inci maddesinin birinci fıkrasının (II) numaralı bendinde ve diğer Kanunların ilgili hükümlerine göre ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan haller ve benzeri sebepler kapsamında sona erdirilmemiş olması,

- **1/1/2019-17/4/2020** tarihleri arasındaki dönemde iş veya hizmet sözleşmesi sona erdirilenler ile Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmeksizin 4447 sayılı Kanunun geçici 27 nci maddesinin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla istihdam edilmeye devam edilmekte olanların, iş veya hizmet sözleşmelerinin sona erdiği ya da hâlihazırda çalışmakta oldukları en son özel sektör işverenine **01/12/2020** tarihini takip eden **30 gün içerisinde istihdam edilmek üzere** başvurması ve işveren tarafından başvurusunun kabul edilerek istihdam edilmesi ve fiilen çalıştırılması ve işyerinin özel sektör işverenine ait olması gerekmektedir.

Destek tutarı

Destek sağlanacak **ayda** sigortalı için bildirilen **prim gün sayısının Ocak 2021'den itibaren 53,67 TL** (Aralık 2020'de 44,15 TL) ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda destek sağlanmaktadır.

Destek Süresi

4857 sayılı Kanunun **geçici 10 uncu** maddesinde yer alan fesih yapılamayacak süreyi geçmemek üzere **01/12/2020 tarihinden itibaren** destek sağlanmaktadır.

2.7) İstihdama Dönüş Teşviki (Geçici İşgücü Desteği) :

4447 sayılı Kanunun **geçici 27 nci** maddesi kapsamında; SGK'ya bildirilerek veya bildirilmeksizin çalıştırılmaktayken **1/1/2019 ila 17/4/2020** tarihlerinde işini kaybeden vatandaşlarımızın son ayrıldıkları işyerine veya halihazırda SGK'ya bildirilmeksizin çalıştıkları işyerine istihdam edilmek üzere yaptıkları başvuruların reddedilmesi durumunda bu kişilerin hanesine 4857 sayılı Kanunun **geçici 10 uncu maddesi kapsamında uygulanan fesih yasağının bitimine kadar günlük 41,74 TL tutarında geçici işgücü desteği** sağlanacaktır.

Desteğin Şartları

Başvuru sahibinin;

- a) Başvuru yaptığı tarih itibarıyla Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olması,
- b) Başvuru tarihi itibarıyla **18 yaşını tamamlamış** olması,
- c) **1/10/2020 tarihi itibarıyla Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde kayıtlı olmaması,**

ç) Başvuru tarihi itibarıyla sosyal güvenlik kuruluşlarından emeklilik veya yaşlılık aylığı bağlanmamış olması,

d) Hizmetleri Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilerek veya bildirilmeksizin istihdam edilip **1/1/2019-17/4/2020** tarihleri arasındaki dönemde iş veya hizmet sözleşmesinin sona ermesi veya **01/12/2020 itibarıyla** Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmeksizin istihdam edilmeye devam edilmekte olması,

e) **1/1/2019-17/4/2020** tarihleri arasındaki dönemde iş veya hizmet sözleşmesinin 4857 sayılı Kanununun 25 inci maddesinin birinci fıkrasının (II) numaralı bendinde ve diğer Kanunların ilgili hükümlerine göre **ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan** haller ve benzeri sebepler kapsamında **sona erdirilmemiş olması**,

f) 1/1/2019-17/4/2020 tarihleri arasındaki dönemde iş veya hizmet sözleşmesi sona erdirilenler ile Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmeksizin 4447 sayılı Kanunun **geçici 27 nci** maddesinin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla istihdam edilmeye devam edilmekte olanların, iş veya hizmet sözleşmelerinin sona erdiği ya da hâlihazırda çalışmakta oldukları en son özel sektör işverenine aynı maddenin yürürlüğe girdiği tarihi **takip eden 30 gün içerisinde** işveren tarafından başvurularının reddedilmiş olması ve Kuruma **e-Devlet** sistemi üzerinden başvuruda bulunmaları, şartlarını taşıması gerekmektedir.

Bu şartları taşıyan başvuranların hanesinde yaşayanların destek sağlanan ayda;

- a) Sosyal güvenlik kuruluşlarından gelir ya da aylık almamaları,**
- b) Kısa çalışma ödeneğinden, nakdi ücret desteğinden, işsizlik ödeneğinden, iş kaybı tazminatından, yarım çalışma ödeneğinden veya ücret garanti fonundan faydalanmamaları,**

- c)** Türkiye İş Kurumunca düzenlenen aktif işgücü kurs veya programlarından faydalanmıyor olmaları,
- ç)** 5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi, (b) bendi ve (c) bendi kapsamında sigortalı olmamaları,
- d)** 506 sayılı Kanunun **geçici 20 nci** maddesi kapsamındaki sandıklara tabi olarak çalışan **olmamaları**,
- e)** Düzenli sosyal yardımlardan/aylıklardan faydalanmıyor olmaları,
- f)** SYDV'ler tarafından 3294 sayılı Kanun kapsamında acil durum hali çerçevesinde yapılacak değerlendirme neticesinde uygun olarak belirlenmeleri gerekmektedir.

Başvuru Süreci

Geçici işgücü desteğinden yararlanılabilmesi yukarıda belirtilen şartları taşıyanların **e-Devlet** sistemi üzerinde bulunan "**Geçici İşgücü Desteği Başvurusu**" hizmeti aracılığıyla başvuru yapması gerekmektedir.

Başvuruların tarihleri **2/12/2020 - 31/12/2020** şeklindedir.
Başvurular yalnızca **e-Devlet** üzerinden alınmaktadır.

Ödeme Süreci

İlk destek sağlanacak ay **Aralık** ayıdır. Başvurular sona erdikten sonra yukarıda belirtilen hak kazanma koşullarına ilişkin gerekli incelemeler yapılacaktır ve takip eden ayın sonundan itibaren ödemeler, kişinin başvuru anında belirtmiş olduğu kendisine ait IBAN'a havale veya EFT yapılarak, IBAN'ı yanlış olanlar veya IBAN bildirmeyenler için ise T.C. Kimlik numarası ile PTT'ye aktarılacaktır.

Destek Tutarı ve Süresi

Destek tutarı **Ocak 2021'den itibaren aylık 1.252,20 TL** (Aralık 2020'de 1.030,20 TL) olup bu tutardan damga vergisi kesildikten sonra kalan tutar kişilere ödenecektir.

İlgili Kanun maddesi **01/12/2020'de** yürürlüğe girmiş olup destek uygulaması bu aydan itibaren başlamıştır. Destek 4857 sayılı Kanunun geçici 10 uncu maddesinde yer alan fesih yapılamayacak süreyi geçmemek üzere sağlanacaktır.

2.8) Artı İstihdam Teşviki :

Artı İstihdam Teşviki ile **2019/Ocak ila 2020/Nisan** aylarında/dönemlerinde **en az sigortalı çalıştırılan aydaki/dönemdeki** sigortalı sayısına **ilave** olarak istihdam edilecek sigortalıların prim ödeme **gün sayılarının 53,67 TL** ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda işverenlere prim desteği sağlanmaktadır.

Yararlanma Şartları

Sigortalının;

- Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olması,
- **1/10/2020 tarihi itibarıyla** Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde kayıtlı olmaması (SGK'ya 2020/Ağustos ayına/dönemine ilişkin verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde kayıtlı olmaması),
- Sosyal güvenlik kuruluşlarından emeklilik veya yaşlılık aylığı bağlanmamış olması gerekmektedir.

3) AKTİF İŞGÜCÜ PROĞRAMLARI :

3.1) Mesleki Eğitim Kursları :

Mesleği olmayan vatandaşlara meslek öğretmek, mesleği olan vatandaşların nitelikleri geliştirmek ve mesleği olup iş bulamayan vatandaşların istihdam garantili kurslar aracılığıyla istihdam edilmesini sağlamak amacıyla düzenlenmektedir.

Mesleki Eğitim Kurslarından Yararlanma Şartları :

1. Kuruma kayıtlı işsiz olmak,
2. 15 yaşını tamamlamış olmak,
3. Mesleğin gereklerine uygun olarak belirlenen özel şartlara sahip olmak,
4. Kurumca aynı meslekte düzenlenen kursu tamamlamamış olmak,
5. İş ve meslek danışmanlığı hizmetlerinden faydalanmak,
6. Emekli olmamak,
7. Kurslara katılmama yönünde yaptırım uygulanmıyor olmak.

Belirtilen şartları sağlayan ve kursa devam etmelerine engel durumları bulunmayan yükseköğretim ve açık öğretim öğrencileri de kurslara katılabilmektedirler.

Ayrıca tarımsal faaliyette bulunanlar ile isteğe bağlı sigortalı sayılanlar, sosyal yardım, engelli maaşı ile dul ve yetim aylığı alanlar da işbaşı eğitim programından yararlanabilmektedirler.

Mesleki Eğitim Kurslarının Süresi

Mesleki eğitim kursları; **günlük en az beş en fazla sekiz saat ve haftada altı günü geçmemek üzere en az otuz en fazla kırk saat** düzenlenmektedir. Mesleki eğitim kurslarının **toplam süresi yüz altmış fiili günü geçmemektedir.**

Mesleki Eğitim Kurslarında Karşılanabilecek Giderler :

Mesleki eğitim kurslarına katılan vatandaşlara, kurslara fiilen katıldıkları gün üzerinden;

- 1. Sanayi** sektöründeki mesleklerde düzenlenen istihdam garantili mesleki eğitim kurslarına katılanlara **günlük 60 TL zaruri gider** ödemesi,
- 2. Geleneksel** mesleklerde mesleki eğitim kurslarına katılanlara **günlük 40 TL zaruri** gider ödemesi,
- 3. İstihdam garantisiz** mesleki eğitim kurslarına katılanlara **günlük 30 TL zaruri** gider ödemesi,
- 4. İşte Anne** Projesi kapsamında **0-15 yaş arasında** çocuğu olan ve İş Kulübü avantajlarından faydalanan ve akabinde istihdam garantili mesleki eğitim kurslarına katılan kadınlara **günlük 95 TL zaruri** gider ödemesi,
- 5. Sanayi** sektöründeki mesleklerde düzenlenen istihdam garantili mesleki eğitim kurslarına katılan kadınların **bakmakla yükümlü oldukları 2-5 yaş arası çocukları için aylık 400 TL** bakım desteği ödemesi,
- 6. Genel sağlık sigortası primi,**
- 7. İş kazası ve meslek hastalığı sigortası primi** Kurumumuz tarafından mesleki eğitim kursu süresince karşılanmaktadır.

Mesleki eğitim kurslarına katılan vatandaşlardan herhangi bir ücret kesinlikle alınmamakta olup, yukarıda belirtilen ve mesleki eğitim kursu süresince Kurumumuz tarafından karşılanan giderlerin yanında, kursu başarıyla tamamlayan vatandaşlara kurs sonunda **Kurs Bitirme Sertifikası** verilmektedir.

Bununla birlikte, Mesleki Yeterlilik Kurumunun belirlemiş olduğu Mesleki Yeterlilik Belge zorunluluğu kapsamındaki mesleklerde düzenlenen kurslara katılan kişilere, kurs sonunda yapılacak sınavda başarılı olmaları halinde **Mesleki Yeterlilik Belgesi** verilmektedir.

Mesleki eğitim kurslarından faydalanmak isteyen tüm işverenler, **81 ilde bulunan Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri ile Hizmet Merkezlerine** istedikleri zaman başvuruda bulunabilmektedirler.

3.2) İşbaşı Eğitim Programları :

İşbaşı eğitim programları; Kuruma kayıtlı işsizlerin mesleki deneyim ve tecrübe edinmeleri, teorik eğitimini aldıkları mesleklerde uygulamayı görmeleri ve çalışma ortamına uyumunun sağlanması amacıyla düzenlenen programlardır.

Programa katılmak isteyenler işbaşı eğitimi yapacağı işyerini kendileri bulabileceği gibi Kurumumuzdan kendilerine işyeri bulunmasını da talep edebilmektedirler. Ayrıca işverenler de istedikleri vasıftaki katılımcı adayını kendileri bulabilecekleri gibi kendilerine katılımcı adayı bulunmasını İŞKUR'dan da talep edebilmektedirler.

İşbaşı Eğitim Programlarından Yararlanma Şartları

Belirtilen şartları sağlayan vatandaşlar işbaşı eğitim programlarına katılabilmektedir.

- 1. Kuruma kayıtlı işsiz olmak,*
 - 2. 15 yaşını tamamlamış olmak,*
 - 3. İşverenin birinci veya ikinci dereceden kan hısmı veya eşi olmamak,*
 - 4. Emekli olmamak,*
 - 5. Programın başlama tarihinden önceki üç aylık dönemde programa başvuru yapan işverenin çalışanı olmamak,*
 - 6. Program başlangıcından önceki son 1 ayda uzun vadeli sigorta kollarına ait primi yatırılmamış olmak,*
 - 7. İş ve meslek danışmanlığı hizmetlerinden faydalanmış olmak,*
- Belirtilen şartları sağlayan ve programa devam etmelerine engel durumları bulunmayan öğrenciler de programlara katılabilmektedirler.*

Ayrıca tarımsal faaliyette bulunanlar ile isteğe bağlı sigortalı sayılanlar, sosyal yardım, engelli maaşı ile dul ve yetim aylığı alanlar da işbaşı eğitim programından yararlanabilmektedirler.

İşbaşı Eğitim Programlarının Süresi

İşbaşı Eğitim Programı; **günde en az 5 en fazla 8 saat olmak üzere ve haftada 6 günü ve 45 saati geçmeyecek** şekilde düzenlenmektedir.

İşbaşı eğitim programı **bilişim ve imalat** sektörlerindeki işyeri ve mesleklerde **en fazla 6 ay**, **muhabirlik** ile ilgili mesleklerde **en fazla 9 ay**, **tehlikeli ve çok tehlikeli** mesleklerde MEB Hayat Boyu Öğrenme Modüllerinin asgari süresinden az olmayacak şekilde ve diğer sektörlerde ise **en fazla 3 ay** uygulanmaktadır.

Siber güvenlik, bulut bilişim, oyun geliştirme uzmanı ve kodlama gibi çağımızın ve geleceğin meslekleri olarak görülen alanlarda düzenlenecek olan işbaşı eğitim programlarına katılan **18-29 yaş arası** gençler için **9 aya kadar** işbaşı eğitim programı düzenlenebilmektedir.

İşbaşı Eğitim Programlarında Karşılanabilecek Giderler

İşbaşı eğitim programına katılan vatandaşlara, programa fiilen katıldıkları gün üzerinden;

- 1. İş arayan** statüsündeki vatandaşlar için **günlük 108,68 TL, öğrenciler için 81,51 TL, işsizlik ödeneği alanlar için 54,34TL zaruri gider** ödemesi,
- 2. İşte Anne Projesi** kapsamında **0-15 yaş** arasında çocuğu olan, İş Kulübü faaliyetlerinden faydalanan ve akabinde işbaşı eğitim programlarına katılan kadınlara **günlük 95 TL zaruri gider** ödemesi,
- 3. Geleceğin meslekleri** olarak belirlenen mesleklerde düzenlenen programlarda katılımcılara **günlük 100 TL zaruri gider** ödemesi,
- 4. İmalat** sektöründeki mesleklerde düzenlenecek işbaşı eğitim programlarına katılan kadınların bakmakla yükümlü oldukları **2-5 yaş arası çocukları için aylık 400 TL bakım desteği** ödemesi,
- 5. Genel sağlık sigortası primi,**
- 6. İş kazası ve meslek hastalığı sigortası primi** Kurumumuz tarafından işbaşı eğitim programı süresince karşılanmaktadır.

3.3) Engelli Hibe Desteği :

Bedensel, zihinsel, ruhsal, duygusal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerle kaybetmesi nedeniyle **işgücü kaybının en az % 40** olduğu “Engellilere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları” ile belgelenen kişiler mevzuatımızda engelli olarak kabul edilmektedir. Engelli hibe desteğinden yararlanmak isteyen engellilerin **aşağıdaki bütün şartları son başvuru tarihi itibariyle taşıması gereklidir :**

- İŞKUR'a engelli kaydı olmak,
- Bedensel, zihinsel, ruhsal, duygusal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerle kaybetmesi nedeniyle işgücünün **en az % 40'ından yoksun** olduğunu “Engellilere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları” ile belgelendirebilmek,
- 18 yaşını tamamlamış olmak,
- Hangi sebeple olursa olsun emekli olmamak,
- Kendi üzerine aktif olarak kayıtlı işyeri/işletme olmamak, (Proje başvuru rehberi yayım tarihi itibari ile proje konusu meslekte vergi kaydı ve son bir yıl içerisinde terk mükellefi olmamak)

- İşyerinin kurulacağı il sınırları içinde ikamet etmek,
- Girişimcilik eğitim programı sertifikasına sahip olmak,
- Kurulacak iş ile ilgili başka mevzuatlarda aranılan diploma, sertifika, izin vb. belgelere sahip olmak ve aranılan diğer şartlara haiz olmak, Kendisine vasi tayini yapılmamış olmak,
- Herhangi bir icra dosyası bulunmamak. (Komisyon tarafından kabul edilen projelerin sözleşme imzası öncesinde <https://www.turkiye.gov.tr/adalet-icra-dosyasi-sorgulama> adresinden kişinin icra dosyasının olup olmadığı sorgulamasının yapılması gerekmektedir.)
- Büyükbaş ve Küçükbaş Hayvancılık projelerinde “Sürü Yönetim Elemanı/Hayvan Yetiştiriciliği” belgesine, Arıcılık projelerinde ise “Arıcılık” belgesine (sertifikasına) son başvuru tarihi itibarıyla sahip olmak.

Engelli kişilerin Kurumumuz internet sitesinin duyurular bölümünde yayınlanan başvuru rehberine göre hazırlayacakları ve üretime katkıda bulunarak öncelikle kendi geçimlerini sağlamak sonra da yeni istihdamlara aracılık etmelerini temin etmek amacıyla e-Devlet üzerinden Komisyona sunacakları projelerde;

Kuruluş İşlemleri Desteği: İşyeri kuruluşu için yapılan resmi işlemler, onaylar, izinler, ruhsatlar ve sigorta gibi masraflar için belge karşılığı olmak üzere **en fazla 5.000 TL,**

İşletme Gideri Desteği: Sözleşme imza tarihinden sonra **12 ay süre** ile belge karşılığı olarak işletme giderlerinin (su, elektrik, iletişim, ısınma, tanıtım ve kira) **en fazla % 60'ını geçmeyecek şekilde yıllık toplamda en fazla 15.000 TL,**

Kuruluş (Demirbaş) desteği: Sözleşme imza tarihinden itibaren **12 ay boyunca** belge karşılığı olmak üzere işletmenin temel faaliyet alanı ile ilgili makine, teçhizat, yazılım, donanım gibi **maliyetler için vergiler dâhil en fazla 45.000 TL** destek sağlanmaktadır.

3.4) Çalışanların Mesleki Eğitimi :

İstihdamın korunması, geliştirilmesi ve artırılması, işsizliğin azaltılması hedefleri doğrultusunda, çalışan kişilerin mesleki bilgi ve becerilerini geliştirmek ve yeni teknolojilere uyum sağlamalarına yardımcı olmak üzere Kurumumuz tarafından mesleki eğitim kursları düzenlenmektedir. Hâlihazırda işgücü piyasasında bulunan ve bir işi olan kişilerin niteliklerini geliştirmek veya belge sahibi olmalarını sağlamak amacıyla “Çalışanların Mesleki Eğitimi” adı altında düzenlenen mesleki eğitimler Kurumumuz tarafından finanse edilmektedir. Mesleki Yeterlilik Belge zorunluluğu kapsamındaki mesleklerde de düzenlenen çalışanların mesleki eğitimi, istihdamın korunması amacıyla yönelik olarak çalışan kişilerin eğitim sonrasında belge sahibi olmalarına imkân tanımaktadır. Kurs sonunda yapılan sınavda başarılı olan kişiler eğitim aldıkları meslekte belge sahip olmaktadır.

Çalışanların mesleki eğitim kursları sayesinde işverenlerin ve çalışanların herhangi bir maliyete katlanmalarına gerek kalmadan çalışan kişilerin mesleki bilgi ve becerisi geliştirilmekte ve kişilerin belge sahibi olmaları sağlanmaktadır.

3.5) Toplum Yararına Programlar (TYP) :

TOPLUM YARARINA PROGRAM (TYP) NEDİR ?

İşsizliğin yoğun olduğu dönemlerde veya yerlerde doğrudan veya yüklenici eli ile toplum yararına bir iş ya da hizmetin gerçekleştirilmesi yoluyla özellikle istihdamında zorluk çekilen işsizlerin çalışma alışkanlık ve disiplininden uzaklaşmalarını engelleyerek işgücü piyasasına uyumlarını gerçekleştirmek ve bunlara geçici gelir desteği sağlamak amacıyla İŞKUR tarafından uygulanan programlardır.

KATILIM ŞARTLARI NELERDİR ?

- Kuruma kayıtlı işsiz olmak,
- 18 yaşını tamamlamış olmak,
- Emekli ve malul aylığı almıyor olmak,
- Öğrenci olmamak (açıköğretim ve açık lise öğrencileri hariç),
- Çalışma sonucu elde edilen hane gelirinin net asgari ücretin 1,5 katını aşmaması

KATILIMCILAR NASIL SEÇİLMEKTEDİR ?

Katılımcıların seçiminde uygulanan **3 ayrı yöntem** bulunmaktadır. Her Programın niteliğine göre bu yöntemlerden hangisinin kullanılacağı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü tarafından belirlenir.

- * **Noter kurası yöntemi,**
- * **Liste yöntemi,**
- * **Yüzde seksen noter kurası, yüzde yirmi liste yöntemi.**

İstihdamında güçlük çekilen aşağıdaki gruplar Birinci Liste, bunlar dışında kalanlar İkinci Liste olacak şekilde tasnif edilecektir. **Aşağıdaki grupların hepsi Birinci Liste'ye** dâhil edilecek olup, gruplar arasında herhangi bir öncelik sıralaması bulunmamaktadır; Birinci listedeki başvuranlar tamamlanmadan **2. listeden başvuranlar yararlanıcı olamayacaktır.**

Kadınlar,
35 yaş üstü bireyler,
Engelliler,
Eski hükümlüler,
Terörle mücadelede malul sayılmayacak şekilde yaralananlar,

KATILIMCILARA HANGİ ÖDEMELER YAPILMAKTADIR ?

Katılımcılara **asgari ücret düzeyinde** ödeme yapılmaktadır.

TYP HANGİ ALANLARDA UYGULANMAKTADIR ?

- Çevre temizliği
- Kamusal altyapının yenilenmesi
- Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi okullarda çevre düzenlemesi
- Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi okullarda bakım onarım ve temizlik işleri yapılması
- Restorasyon, tarihi ve kültürel mirasın korunması
- Ağaçlandırma ,Park düzenlemeleri
- Vadi ve dere ıslahı
- Erozyon engelleme çalışmaları

TYP UYGULAMA SÜRESİ KAÇ AYDIR ?

TYP uygulama süresi, **her bir program için en fazla 9 aydır.**
27.09.2017'de, 01.01.2018'den itibaren başlangıçta sözleşmede belirlenen TYP süresinin sonradan uzatılamayacağına dair hüküm getirilmiştir.

TYP'DE HAFTALIK ÇALIŞMA SÜRESİ NE KADARDIR ?

TYP'de **haftalık çalışma süresi kırk beş saattir.**

KİMLER TYP'DEN YARARLANAMAZ ?

- İŞKUR tarafından düzenlenen bir kurs veya programdan (girişimcilik eğitim programı ve çalışanların mesleki eğitimi hariç) **yararlanmış olan işsiz 6 ay geçmeden TYP'ye başvuramaz.**

- Mazeretsiz olarak TYP'den ayrılanlar veya kendi kusuru nedeniyle ilişiği kesilenler, **son yararlanma tarihi üzerinden 24 ay geçmedikçe yeni bir TYP'ye başvuramaz.**

- Yararlandığı TYP bittikten sonra Kurum tarafından teklif edilen niteliklerine uygun **en az üç iş teklifini mazeretsiz** olarak kabul etmeyenler, son yararlanma tarihi üzerinden **24 ay geçmedikçe** yeni bir TYP'ye başvuramaz.

- Herhangi bir kurs ya da programa katılmama yönünde yaptırım uygulanan kursiyer veya katılımcı yaptırım süresince TYP'den de yararlanamaz.

- Devam ettiği bir TYP ile mazeretli ya da mazeretsiz ilişiği kesilen katılımcı aynı TYP'ye tekrar katılamaz.

TYP'DEN İKİNCİ KEZ YARARLANILABİLİR Mİ ?

TYP'den programa başlandığı tarihten itibaren **bir sene içinde en fazla 9 ay süreyle** yararlanma imkânı bulunmaktadır. Ancak, 9 ay bittikten sonra **3 ay bekleyerek** yeni bir programdan faydalanılabilmektedir.

Bir katılımcı 27.09.2017 tarihinden itibaren TYP'den **en fazla 24 ay yararlanabilir.**

TYP'DE İZİN SÜRESİ VE DEVAMSIZLIK HAKKI NE KADARDIR ?

Katılımcıların TYP'ye devamı zorunludur.

Ancak katılımcılar, yüklenici ve Kuruma bilgi vermek ve Kurum ve yükleniciden onay almak şartıyla **TYP süresince 14 gün ücretsiz izin** kullanabilmektedirler. Ücretsiz izin kullanılan dönemde katılımcıya herhangi bir ücret ödenmez.

YÜKLENİCİ SORUMLULUKLARI :

- Katılım şartları ve diğer tüm şartlara ilişkin bilgi ve belge kontrolünden yüklenicinin sorumlu olduğuna ve yüklenicinin bu sorumluluğunu yerine getirmemesinden dolayı oluşabilecek her türlü fazla veya yersiz ödemenin yükleniciden yasal faizi ile birlikte tahsil edileceğine dair hüküm getirilmiştir.

- Yüklenicinin katılımcılar için vergi ve sosyal güvenliğe ilişkin ödemeleri ilgili kurumlara yapmaması durumunda yükleniciye **sürelî ihtarda** bulunulacağına, verilen süre içerisinde ilgili ödemelerin yapılmaması durumunda yüklenici kurum ile düzenlenen tüm TYP'lerin sonlandırılarak yüklenici ile **otuz altı ay süreyle** bu yönetmelik kapsamında kurs ve programlar düzenlenmeyeceğine ilişkin hüküm getirilmiştir.

- TYP'lerde yüklenici kuruma yapılan ödemelerden yüklenici kurum gerekli ödemeleri yaptıktan sonra fazla tutar kalması halinde, söz konusu tutarın Kuruma iade edilmesi gerektiğine dair hüküm getirilmiştir

3.6) Sosyal Çalışma Programı :

Sosyal Çalışma Programları, üniversite öğrencilerinin bir yandan kamu kurumlarında toplumsal faydası olan işlerde çalışabilecekleri, diğer yandan mesleki niteliklerini geliştirebilecekleri programlardır. Program düzenlenebilecek alanlar şöyledir:

- *Doğanın korunması.*
- *Kültürel mirasın restorasyonu, korunması ve tanıtılması.*
- *Kütüphanelerin bakımı ve düzeni.*
- *Kamu kurumlarının kültürel ve sosyal hizmetlerinin desteklenmesi*

Sosyal Çalışma Programları, İŞKUR işbirliği ile kamu kurumlarında uygulanır.

Sosyal Çalışma Programına kimler katılabilir ?

Açıköğretim, yüksek lisans ve doktora öğrencileri hariç olmak üzere bütün yükseköğretim öğrencileri katılabilir. Ancak katılamayacağı belirtilen eğitim düzeylerinin yanısıra kişinin aktif bir lisans veya önlisans kaydının olması durumunda programlara katılım mümkündür.

Sosyal Çalışma Programı hangi aylarda düzenlenir ?

2019 yılında birçok üniversitenin akademik takviminin **Haziran'ın son haftasını** bulması ve resmi tatil dolayısıyla programlar **Temmuz, Ağustos ve Eylül** ayında düzenlenmiştir. Ancak Aktif İşgücü Hizmetleri Yönetmeliğine göre **önümüzdeki yıllarda Haziran ayında da** düzenlenmesinin önünde bir engel bulunmamaktadır.

Sosyal Çalışma Programına başvurabilmek için İŞKUR'a kayıt olmak zorunlu mudur ?

Sosyal Çalışma Programına başvurabilmek için İŞKUR'a kayıt olmak ve kaydın aktif statüde olması gerekmektedir. İŞKUR kaydının aktif olması için ise iş arayan profilinde yer alan meslek ve öğrenim bilgilerinin doldurulması zorunludur.

Meslek bilgisi varsa bir meslekle doldurulabileceği gibi "**Öğrenci (Lisans)**" ya da "**Öğrenci (Ön lisans)**" şeklinde giriş yapılarak da doldurulabilecektir.

Öğrenim bilgisi alanına ilköğretim, ortaöğretim, halen eğitim görülen lisans veya önlisans bilgisi girilebilecektir. Okul seçiminden sonra bölüm bilgisinin parametrik olarak gelmemesi durumunda "Diğer" seçeneğiyle manuel ekleme yapılabilecektir

**Sosyal Çalışma Programı her yıl olacak mı?
Öğrencilik hayatı boyunca bir kişinin Sosyal Çalışmadan yararlanma hakkı ne kadardır ?**

Sosyal Çalışma Programı **ilk defa 2019** yaz döneminde uygulanmış olup bundan sonraki her yaz tatilinde uygulanacaktır. (Covid-19 nedeniyle 2020 yaz döneminde uygulanamamıştır.) Öğrencilik dönemi boyunca Sosyal Çalışma Programından **toplam 3 ay (90 gün)** yararlanma hakkı bulunmaktadır.

Bu program Aktif İşgücü Hizmetleri Yönetmeliği ve Sosyal Çalışma Programı Genelgesi kapsamında düzenlenmekte olup söz konusu mevzuat <http://km.corpus.com.tr/> adresi üzerinden incelenebilir.

KAYNAKÇA :

- 1) <https://www.iskur.gov.tr/>
- 2) <https://tim.org.tr/tr/ihracat-devlet-yardimlari-istihdam-destekleri>
- 3) <https://archive.ismmmo.org.tr/docs/seminernotlar>

*izlediğiniz için
Teşekkür ederim.*